

Verzekeren en erfelijkheid

Over levens- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen bij voorspellend erfelijkheidsonderzoek

Deze folder is bedoeld voor u en uw familieleden. Ze geeft informatie over het afsluiten van verzekeringen als er sprake is van erfelijkheid in de familie.

In de Wet op de Medische Keuringen en het Protocol Verzekeringskeuringen zijn regels en grenzen vastgelegd om u als consument te beschermen. Hierbij is rekening gehouden met mensen, die erfelijkheidsdiagnostiek willen laten doen, terwijl ze geen verschijnselen van de erfelijke aandoening hebben. De meeste mensen zullen ook bij een ongunstige uitslag geaccepteerd worden voor een levensverzekering. Wel kan er soms sprake zijn van acceptatie onder voorwaarden of van een hogere premie (zie vervolg). Bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen zal dit vaker zo zijn en kan in sommige situaties ook een afwijzing volgen. Goede en tijdige voorbereiding op het afsluiten van een levens- of arbeidsongeschiktheidsverzekering loont!

Algemene informatie

Als u een levens- of arbeidsongeschiktheidsverzekering aanvraagt, zal de verzekeraar willen weten of u een verhoogde kans hebt op vroegtijdig overlijden of arbeidsongeschiktheid. Deze inschatting maakt de verzekeraar aan de hand van een gezondheidsverklaring, eventueel aangevuld met een medische keuring. Bij een gezondheidsverklaring vult u zelf een formulier in. Een medische keuring omvat meer en wordt door een onafhankelijk keuringsarts uitgevoerd. De medisch adviseur van de verzekeraar beoordeelt de bevindingen van de keuringsarts en adviseert de verzekeraar voor de offerte.

Wat kan helpen om de aanvraag goed te laten verlopen?

Begin op tijd verzekeraars te vergelijken want...

- er zijn grote onderlinge verschillen in acceptatie bij een hoger te verzekeren bedrag dan de vragengrens (zie 'Wat wordt bedoeld met vragengrens?');
- Dit geeft u tijd om nog ergens anders een nieuwe aanvraag in te dienen als u een ongunstige offerte verwacht. Zie kopje: 'Vermoedt u een ongunstig advies van de medisch adviseur?';
- de procedure kan meer tijd vragen dan normaal, omdat er misschien aanvullende informatie opgevraagd gaat worden.

Belangrijke punten bij de gezondheidsverklaring in verband met erfelijkheid

- Op het basisformulier 'Gezondheidsverklaring' worden geen vragen gesteld over ziektes of aandoeningen in uw familie en/of over erfelijkheidsonderzoek;
- Bij een aanvraag boven 'de vragengrens' (zie 'Wat wordt bedoeld met vragengrens?') kan een uitgebreidere gezondheidsverklaring of een aanvullende vragenlijst toegestuurd worden. Toch wordt het basisformulier 'Gezondheidsverklaring' door veel verzekeraars als voldoende gezien om ook boven de vragengrens een besluit tot acceptatie te nemen;

- Informatie over zaken waar de verzekeraar niet naar mag vragen (betreft m.n. een aanvraag onder de 'vragengrens'), maar die door antwoorden op andere vragen wel aan het licht kunnen komen, mogen niet meegewogen worden tijdens de acceptatieprocedure;
- Antwoorden die informatie kunnen geven over behandelbare of niet ernstige aandoeningen zullen meestal niet leiden tot onverzekerbaarheid bij levensverzekeringen; dikwijls zelfs tot geen verhoogde premie. Wel zal de procedure langer kunnen zijn om tot een goede afweging te komen en vraagt het van u meer voorwerk;
- Soms worden (oudere) minder gunstige of aanvullende gezondheidsverklaringen gebruikt. Vergelijk uw formulier 'Gezondheidsverklaring' en aanvraagformulier 'Levensverzekering/arbeidsongeschiktheidsverzekering' met de door het Verbond van Verzekeraars geadviseerde formulieren: www.vanatotzekerheid.nl via zoekterm: 'medische keuring';
- Bij het afsluiten van een hypotheek is niet altijd een levensverzekering noodzakelijk. Een (commerciële) site die de verschillende hypotheekvormen op een rijtje zet, is www.hypotheekvormen.info
- Als u al verschijnselen van een ziekte heeft (of als deze aan het licht komen tijdens de aanvraagperiode, bent u verplicht dit (alsnog) te melden. Ook een preventieve operatie moet u melden.

Wanneer kunt u meer vragen of een medische keuring verwachten?

De meeste medisch adviseurs stellen meer vragen of willen een medische keuring:

- Als de door u ingeleverde gezondheidsverklaring daartoe aanleiding geeft;
- Bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen;
- Bij hoog te verzekeren bedragen (hierbij wordt ook wel een aanvullende vragenlijst gestuurd; dit verschilt sterk per verzekeraar en is afhankelijk van de hoogte van uw aanvraag. Een aantal verzekeraars gebruikt ook bij een hogere 'vragengrens' dan het wettelijke minimum de basisgezondheidsverklaring);
- Soms: als u eerder door een verzekeraar geweigerd of met enkele beperkingen geaccepteerd bent en een reden daarvoor is in de gezondheidsverklaring niet terug te vinden.

Wat wordt bedoeld met 'vragengrens'?

De 'vragengrens' is de wettelijk gestelde financiële grens van een te verzekeren bedrag om, bij *ernstige onbehandelbare* erfelijke aandoeningen, wel of niet te mogen vragen naar ziektes in de familie en naar uitslagen van erfelijkheidsonderzoek.

Met onbehandelbaar wordt bedoeld dat er op het moment van afsluiten geen behandeling is en niets helpt de ziekte te beperken of te vertragen.

Beneden die vragengrens mag naar *ernstige onbehandelbare* erfelijke aandoeningen niet gevraagd worden en hoeft u er niets over te melden.

Ook bij *behandelbare* aandoeningen hoeft u uit uzelf eerder verricht erfelijkheidsonderzoek en de uitslag daarvan niet te melden. Er is geen wet die verzekeraars verbiedt daarnaar te vragen, maar in de dagelijkse praktijk hanteren ze de onderling landelijk vastgestelde regel dat ze dit beneden de vragengrens niet zullen doen. Datzelfde geldt ook voor vragen naar ziekten in de familie.

Boven de vragengrens staat het verzekeraars vrij om naar uitslagen van alle (behandelbare en onbehandelbare) genetische aandoeningen te vragen (bij uzelf uitgevoerd) en ook mag er gevraagd worden of er (erfelijke) aandoeningen in de familie voorkomen.

De vragengrenzen zijn op dit moment als volgt:

Bij levensverzekeringen: € 250.000;

Bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen: 1e jaar € 36.249, jaren erna € 24.159.

Vermoedt u een ongunstig advies van de medisch adviseur?

Het kan zijn dat u vermoedt dat de medisch adviseur op basis van de verkregen informatie een voor u ongunstig advies uit zal brengen aan de verzekeraar. U wilt dan waarschijnlijk de mogelijkheid open houden om te onderzoeken of een aanvraag bij een andere verzekeraar gunstiger uit zal pakken. Om bij een dergelijk vermoeden te voorkomen dat u een ongunstige offerte krijgt, is het raadzaam **vooraf een schriftelijk verzoek in te dienen om als eerste door de medisch adviseur van het advies op de hoogte gebracht te worden**. U wilt namelijk dat de verzekeraar pas na uw toestemming het advies van de medisch adviseur krijgt, waarop de offerte gebaseerd zal worden. Hierdoor heeft u de mogelijkheid om uw aanvraag alsnog in te trekken. Dit maakt het makkelijker een nieuwe aanvraag in te dienen bij een andere verzekeraar. U hoeft dan het eerdere ongunstige advies niet te noemen. Dit betekent wel enige vertraging in de procedure.

Kan informatie van de specialist helpen?

Als u geen klachten heeft maar wel een hogere kans een erfelijke ziekte te krijgen, is er preventief dan iets aan te doen? (door bijvoorbeeld verschijnselen eerder op te sporen en te behandelen)? Dat zou het advies van de medisch adviseur aan de verzekeraar gunstig kunnen beïnvloeden. Soms wil de medisch adviseur (bijvoorbeeld daarover) informatie opvragen bij uw specialist. Daarvoor is uw toestemming nodig. Dit kan het acceptatieproces vertragen. Als u haast heeft, kunt u vooraf uw specialist machtigen informatie door te geven aan de medisch adviseur als deze daar misschien om gaat vragen; uiteraard alléén een machtiging m.b.t. de erfelijke diagnose bij uzelf en de bijbehorende (preventieve) behandeling of controles.

Meer informatie?

Op websites van patiënten- of belangenverenigingen van erfelijke aandoeningen is doorgaans ook informatie over verzekeraar te vinden.

In ieder geval kunt u voor goede informatie terecht op:

- www.vanatotzekerheid.nl
- www.erfelijkheid.nl

Laatste herziende versie: mei 2015

Aan de inhoud van deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

Wijzigingen toepassen alleen in overleg met Alma Schiphorst en Sanne Stehouwer, Georganiseerd Landelijk Overleg voor Begeleiders bij Erfelijkheidsproblematiek(GLOBE)

Website: www.erfelijkwatnu.nl